

ဓမ္မအသိဖြင့် အကျိုးရှိရှိနေမည်

အမှတ်စဉ်(၈၇)

အံဗ္ဗပယ်လူသား ပြစ်ဒုရား

အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ
အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ (Ph.D)

မှတ်တမ်း

သာသနာတော်နှစ် ၂၅၅၅-ခုနှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၇၄-ခုနှစ် က
ဆုန်လပြည့်နေ့ (ဗုဒ္ဓနေ့) ၅.၅.၂၀၁၂ (စနေနေ့)၊
မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး ၊ ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်၊ အောင်ချမ်းသာရွာ၊ ဓမ္မသ
ဟာယသသာသနစင်တာ၊ ဓမ္မရတိမဟာဓမ္မသဘာ ဓမ္မဗိမာန်တော်ကြီး
အတွင်း ဆင်ယင်ကျင်းပ ပြုလုပ်အပ်သော ညဉ့်ဦးယံ ဓမ္မသဘင် အခမ်း
အနားဝယ် မန္တလေးမြို့၊ မဟာအောင်မြေမြို့နယ်၊ ရဲမွန်တောင်ရပ်ကွက်
၃၇-လမ်းနှင့် ၃၈ လမ်းကြား၊ ၅၉ -လမ်းနှင့် ၆၀-လမ်းကြား အမှတ်- ၅၈၊
၂/ ၁+၆နေ ဦးဝင်းမြင့်ဦး (ရွှေမိအထက်ဆင့်လုပ်ငန်း) မိသားစု၏ အမ
တဒါန ဓမ္မဒါနအဖြစ်ဖြင့် ဟောကြားတော်မူအပ်သော

အံ့ဖွယ်လူသား မြတ်ဘုရား

တရားဒေသနာတော်

အံ့ဖွယ်လူသား မြတ်ဘုရား

“အံ့ဖွယ်လူသား”ဆိုတာ ပါဠိဘာသာနဲ့ “အစ္ဆရိယမနုဿ”လို့ သုံးတယ်။ အင်္ဂုတ္တရပါဠိတော် မှာ အစ္ဆရိယမနုဿလို့ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် သုံးနှုန်းဖော်ပြခဲ့တဲ့ စကားဖြစ်တယ်။ ဒီကနေ့ဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ အတွက် အင်မတန်မှ ထူးခြားတဲ့ ထူးမြတ်တဲ့ “ဗုဒ္ဓနေ့”ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ဗုဒ္ဓအကြောင်း မှတ်သားနာယူခြင်းဖြင့် ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာပွားများပြီးဖြစ်အောင် ဗုဒ္ဓအကြောင်းပဲ ဆက်လက်ဟောကြားဖို့ ရည်ရွယ်ထားပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ “အံ့ဖွယ်လူသား မြတ်ဘုရား”ဆိုတဲ့ ဒီခေါင်းစဉ်နဲ့ ဟောကြားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသပါဠိတော်မှာ အစ္ဆရိယ အဗ္ဗုတသုတ် ဆိုတာ ရှိတယ်။ အစ္ဆရိယအဗ္ဗုတ ဆိုတာ အံ့ဩဖွယ်ကောင်းတယ်။ မဖြစ်စဖူး ထူးခြားတယ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတဲ့ စကားလုံးနှစ်လုံးကို ပေါင်းစပ်ထားတာ။ အဲဒီ အစ္ဆရိယအဗ္ဗုတသုတ်ကို ခြုံငုံအကျဉ်းချုပ်ပြီး ဟောမယ်။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဂုဏ်တော် ကျေးဇူးတော်တွေဆိုတာ အင်မတန်မှ များ တယ်။ ပြောလို့ မကုန် အံ့ဩလို့ မကုန်နိုင်လောက်အောင် ရှိတယ်။ ဒီလို ဘုရားဂုဏ်တော်တွေကို အာရုံပြုနေတာဟာ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာ လွှမ်းခြုံထားလို့ စိတ်ထဲမှာ ကြည်နူးတဲ့ ပီတိတွေ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီပီတိဟာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ထိ အောင် စွမ်းဆောင်သွားနိုင်တဲ့ ပီတိသမမ္မောဇ္ဈင် ဖြစ်တယ်။ အဲဒီပီတိမျိုးကိုယ့်သန္တာန်မှာ ဖြစ်ဖို့ ကြိုးစားရမယ်။ ဖြစ်ဖို့ လည်း အင်မတန်မှ ခဲယဉ်းတယ်။ သဒ္ဓါစွမ်းအားတွေ၊ ဉာဏ်စွမ်းအားတွေ ကြီးမားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ

သာ ဒီပီတိမျိုး ဖြစ်တတ်တယ်။

အဲဒီပီတိမျိုးတွေ ဖြစ်ခွင့်ရကြရအောင် မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ထူးခြားတဲ့ ဂုဏ်ထူးဝိသေသရှိတဲ့ အံ့ဩဖွယ်ကောင်းတဲ့ အချက်အလက်တွေကို မှတ်သားနာယူကြရအောင်။ ဒီသုတ္တန်မှာ အရှင် အာနန္ဒာမထေရ်မြတ်က မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ကြားထားတဲ့ အနေအားဖြင့် ဘုရားရဲ့ အံ့ဩဖွယ်တွေကို သိခွင့်ရကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဘဝမှာ ထူးခြားတဲ့ အဖြစ်အပျက်တွေ ဘာတွေရှိခဲ့သလဲဆိုတာ ရှင်အာနန္ဒာက မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ထားတာ အံ့ဩဖွယ်ကောင်းတဲ့ အချက်တွေ (၁၉) ချက် ရှိတယ်။

အဲဒီ အစ္ဆရိယအဗျူတသုတ်ကို မြန်မာလို မှတ်လို့ လွယ်အောင် “အံ့ဖွယ်လူသား မြတ်ဘုရား”ဆိုတဲ့ ခေါင်းစီးနဲ့ ဟောပါမယ်။ “အစ္ဆရိယမနုဿ”ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို ဘာသာပြန်တဲ့ အခါကျ “အံ့ဖွယ်လူသား”လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်ပေါ့။ ဘုရားဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ လူကမ္မေးတဲ့ လူသားဖြစ်သော်လည်း ပါရမီရှင် ဘုန်းကံရှင် ဖြစ်သည့်အတွက် သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ မတူအောင် အင်မတန်မှ ထူးခြားတယ်။ အံ့ဩဖွယ်ကောင်းတယ်။

ဒီနေရာမှာ အစ္ဆရိယဆိုတဲ့ စကားလုံးက စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းတယ်။ ဒီပဋိစကားလုံး ဖြစ်ပေါ်လာပုံက အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ လူတွေက အံ့ဩစရာနဲ့ ကြုံပြီဆိုရင် လက်ဖျောက်တီးကြတယ်။ နဖူးကို လက်ဖဝါးနဲ့ ရိုက်တာလည်း ရှိတယ်။ ပါးစပ်ဟောင်းလောင်းဟထားတဲ့ လူလည်း ရှိတယ်ပေါ့။ မျိုးစုံလုပ်တဲ့ အထဲမှာ အံ့ဩဖွယ်နဲ့ ကြုံပြီဆိုရင် လက်ဖျောက်တီးကြတယ်။ အဲဒီလက်ဖျောက်တီးတဲ့ အစဉ်အလာ တစ်ခုကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ အစ္ဆရိယဆိုတဲ့ စကားလုံးလေး ပေါ်လာတာ။ လက်ဖျောက် တီးထိုက်တဲ့ အဖြစ်အပျက်ပဲလို့ ဒီလိုဆိုလိုတာ။ သာမန်ကိ

စွဆိုရင် ဘယ်သူမှ မအံ့ဩဘူး၊ ဒီသာမန်မဟုတ်တဲ့ ကိစ္စတစ်ခုခု ကြုံလာပြီ၊ ထူးထူးခြားခြားကြီး ဖြစ်ပေါ်လာပြီဆိုရင် လူတွေက မိမိရဲ့ အံ့ဩခြင်းကို ပြသဖို့ ရန်အတွက် လက်ဖျောက် တီးလိုက်ကြတယ်၊ အဲဒီလို လက်ဖျောက်တီးလောက်အောင် အံ့ဩဖွယ်ကောင်းတဲ့ ဂုဏ်ရည်တွေဟာ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ သန္တာန်မှာ ရှိလို့ အစ္စရိယလို့ ဒီစကားလုံးကို အသုံးပြုထားတာ၊ ဒါက ဒီစကားလုံးနဲ့ ပက်သက်တဲ့ အဓိပ္ပာယ်တစ်ခု။

နောက်စကားလုံး အဓိပ္ပာယ်တစ်ခုက ဘာလဲဆိုတော့ အစ္စရိယဆိုတာ လောကမှာ မဖြစ်ဖူးတဲ့ ကိစ္စတစ်ခု ထူးထူးခြားခြား ဖြစ်သွားတာ၊ ဥပမာ- မျက်မမြင်တစ်ယောက် လမ်းပန်းမရှိတဲ့ တောင်ထိပ်ကြီးကို ရောက်အောင်တက်သွားတယ်၊ စဉ်းစားကြည့်မယ်ဆိုရင် ဒီလူ မျက်စိလည်း မမြင်ဘဲနဲ့ တောင်ပေါ်ဘယ်လို ရောက်လာလဲဆိုပြီး အံ့ဩစရာကောင်းတယ်ပေါ့၊ အဲဒီလို မျက်မမြင်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် တောင်ထိပ်ရောက်လာအောင် တက်လာနိုင်တဲ့ စွမ်းရည်သတ္တိကို ကြည့်ပြီးတော့ လူတွေဟာ တအံ့တဩ ပြောကြတယ်၊ အဲဒီကိစ္စမျိုးကိုလည်း အစ္စရိယလို့ ဆိုတယ်။

ဆိုလိုတာက ဘယ်တုန်းကမှ မဖြစ်ဖူးဘူး၊ ဖြစ်လာလို့ ရှိရင်လည်း မဖြစ်နိုင်လောက်အောင် ထူးဆန်းတဲ့ အဖြစ်အပျက်များကို အစ္စရိယလို့ ဒီလိုပြောတာ၊ အဲဒီတော့ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ မနှိုင်းယှဉ်နဲ့ ၊ မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်နဲ့ ပက်သက်ပြီး ဖြစ်ပျက်လာခဲ့တာတွေ ဒီနေ့ခတ်လူတွေက ဒါတွေဟာ ယုတ္တိရှိရဲ့ လားလို့ ပြောလာတတ်ကြတယ်၊ သို့သော် ယုတ္တိရှိတာ မရှိတာထက် ထူးခြားတဲ့ အဖြစ်အပျက်ဆိုတာ လောကမှာ တစ်ခါတစ်ရံ ပေါ်လာတတ်တယ်ဆိုတာကိုတော့ မှတ်သားထားဖို့ လိုတယ်ပေါ့။

“အဗ္ဘုတ”ဆိုတာ အတိတ်တုန်းက မဖြစ်ဖူးဘူး၊ အခုမှ ဖြစ်လာတာ၊

အဲဒီမဖြစ်ဖူးတဲ့ အရာတွေကို အဗ္ဗူတ၊ မဖြစ်ဘူးလို့ မကြုံဘူးလို့ လူတွေ က အံ့သြကြတာ။ ဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဒီလိုအံ့သြ ဖွယ် အခြေအနေတွေကို မှတ်သားနာယူဖို့ ကောင်းတဲ့ သုတ္တန်တစ်ခုလို့ မှတ်ရမယ်။ သာမန် ဗုဒ္ဓဝင် ဖတ်ရင်တော့ ဒါတွေတွေ့ချင်မှ လည်း တွေ့ မယ်၊ တွေ့သင့်သလောက်တော့ တွေ့မယ်၊ ဒီသုတ္တန်မှာ ဆိုထားတဲ့ အချက်တွေဟာ အားလုံး အချက်ပေါင်း နှစ်ဆယ်ရှိတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အံ့ဖွယ်ဂုဏ်ရည်တွေဟာ သူများ နဲ့ မတူအောင် အလွန် ထူးခြားတယ်၊ တူနေရင်လည်း သာမန်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သွားမှာ ပေါ့။

မတူဘူးဆိုတာ ဘာကြောင့်မို့ မတူရတာလဲ၊ အကြောင်းမဲ့ မတူတာ မဟုတ်ဘူး ၊ စိတ်ဓာတ်လည်း မတူဘူး၊ ကိုယ်ကျင့်သီလ အားဖြင့်လည်း မတူဘူး၊ ပညာအားဖြင့်လည်း မတူဘူး၊ အဲဒီမတူတဲ့ အတွင်းစိတ်ဓာတ် သီလပညာဆိုတဲ့ ကုသိုလ်တွေရဲ့ စွမ်းဆောင်မှုကြောင့် ဘုရားရဲ့ ဘဝ ဟာ သာမန် ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ မတူတဲ့ အနေအထားတစ်ခုကို ရတာ၊ ဘုန်းကြီးတို့ တစ်တွေလည်း သူများ နဲ့ မတူအောင် ကြိုးစားနိုင်လို့ ရှိရင် မတူတဲ့ အခြေအနေကို ရလာမှာ ပဲပေါ့၊ ဒါက ဘယ်သူပေါ်မှာ မူတည်သ လဲဆိုရင် ကိုယ့်အပေါ်မှာ မူတည်တာ၊ ကြိုးစားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ စိတ်ဓာတ်၊ ကြိုးစားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ လုပ်ရပ်အပေါ်မှာ မူတည်ပြီးတော့ ထူးခြားမှုဝိသေ သတွေ ပေါ်လာစမြဲ ဖြစ်တယ်။

နိုင်ငံတိုင်းမှာ ထူးထူးချွန်ချွန် သူရဲကောင်း ဆိုတာတွေဟာ ရှိလာတတ်တယ်။ သူများ နဲ့ မတူအောင် ထူးချွန်လာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အများ ကလေးစားရတဲ့ အနေအထားမျိုး ရောက်တာပေါ့၊ မြတ်စွာဘုရားကမှာ လူသားတွေကသာမက နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေကပါ ဦးညွှတ်လေးစား လောက်တဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေ၊ လေးစားလောက်တဲ့ သီလတွေ၊ လေးစား လောက်တဲ့ ပညာတွေရှိတယ်၊ ဒီစွမ်းပကားတွေကြောင့် မြတ်စွာဘုရား

ဟာ ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံးက ဦးညွှတ်ပြီး လေးစားရတဲ့ အနေအထားမျိုး
တွေ ရောက်လာတယ်လို့ ဒီလိုဆိုလိုတာ။

*